

DATE PRIVIND ACTIVITATEA DOCTORULUI VILHELM KNÖPFLER

Ș. Várterész

Viața și activitatea doctorului Vilhelm Knöpfler, meritele sale în propagarea dezvoltării și în dezvoltarea spitalului din Tirgu Mureș au constituit obiectul a mai multor lucrări.

După datele noastre, activitatea sa publicistică este mai puțin cunoscută, ne referim la broșura sa, intitulată „Két népszerű természettudományi felőlvásás” (Două conferințe de popularizare din domeniul științelor naturii). Lucrarea a fost editată la Cluj în 1867, cuprinde 44 de pagini și conține două prelegeri ținute de Knöpfler în sala Bibliotecii Teleki din Tirgu Mureș. În fața unui auditoriu restrâns, format din femei, în zilele de 25 decembrie 1866 și 18 ianuarie 1867.

În „Introducere” Knöpfler arată că atît pe dînsul, cît și pe prietenii săi: Francisc *Mentovich*, Samoil *Szabó*, Alexandru *Bihar* și Béla *Szász*, i-a determinat să organizeze un ciclu de conferințe, faptul că „...pentru educarea femeilor nu erau în timpul respectiv înființate instituții corespunzătoare pe linie de stat. Școlile de fete, și mai ales educația de acasă, nu urmăresc predarea de cunoștințe reale, cunoștințe de științe naturale.”

Drept urmare au fost organizate în total 10 conferințe, în sala Bibliotecii Teleki în iarna anului 1866, pentru „femei care vor să devină culte”.

Educația științifică a femeilor, la noi în țară, fiind foarte lacunară considerăm că acest ciclu de conferințe a avut o importanță socială, cu tot numărul restrîns al participanților.

Fiecare conferințiar a ținut cîte două comunicări. Cele ale lui Knöpfler au abordat problemele: „Din domeniul astronomiei” și „Din domeniul cunoștințelor despre om”.

În conferința „Din domeniul cunoștințelor despre om”, Knöpfler tratează pe baze evoluționiste problemele fiziologiei. Ideea de bază a fost că, funcționarea organismului uman depinde „de doi factori esențiali, de sînge și de sistemul nervos”.

În spiritul acestor idei, se ocupă concis și sistematic cu structura organismului uman. Tratează amănunțit structura anatomică a sistemului vascular. Gîndirea — consideră el — este un produs al creierului: „Toate simțurile umane și mișcărilor, toate senzațiile senzitoriale și capacitățile mintale depind numai de sistemul nervos.”

Precizările făcute în legătură cu rolul metabolismului, cît și concepțiile privind igiena sînt subliniate prin cuvintele autorului: „Apărarea organismului nostru împotriva influențelor nocive și întreținerea lui rațională este imposibilă fără să cunoaștem necesitățile elementare ale vieții.” Între aceste necesități sînt amintite „...aerul, apa, alimentele, lumina și căldura; la fel clima, solul, starea vremii, locuința, îmbrăcămîntea, ocupația și alți factori de acest gen”.

Se supraapreciază posibilitățile științelor medicale în societatea umană, cînd se afirmă că științele pot „să dea ajutor contra deficiențelor fundamentale ale societății omenești”. Autorul speră că, prin întocmirea unor legislații de igienă se pot remedia contradicțiile sociale. Ele prin „forța legii” trebuie să devină bunuri ale „întregului popor”, deoarece „științele medicale întinerească prin științele naturale și prin educația poporului”. Față de aceste aprecieri tributare idealismului, sînt în schimb progresiste sugestiile autorului că a venit „timpul ca nu numai medicii să fie însărcinați cu probleme de igienă, ci și statul să-și asume această răspundere”.

„Vindecarea nu este numai o problemă de cunoaștere, ci și una de umanism” trage concluzia finală autorul. De aceea nu ajunge numai pregătirea profesională adecuată ci, „medicul trebuie să dispună și de capacitatea de a cunoaște și de a lăsa oameni. Trebuie ca nu numai să știi — ci să și dorești să ajuți suferinții.”